

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo prosvjete

NAZIV PROPISA

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Opšeg zakona o obrazovanju i vaspitanju

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Prijedlog zakona riješiće: metodologiju za obezbjeđivanje i unaprijeđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitanog rada, mjerila za javnavažnost postojećih programa, riješiti status Centra za stručno obrazovanje, zamjenu direktora u slučaju privremene spriječenosti za rad, određivanje broja pomoćnika direktora, regulisaće se takmičenje učenika, besplatni udžbenici za osnovne škole, strukturno udruženje nastavnika, licenciranje nastavnika, provjera radne sposobnosti nastavnika, stručno usavršavanje, stipendije za deficirana zanimanja i finansiranje javnih ustanova po cijeni koštanja obrazovanja učenika.

Uzroci zbog kojih se predlaže Zakon su: nepostojanje metodologije za obezbjeđivanje i unaprijeđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitanog rada, nepostojanje mjerila za javnavažnost postojećih programa, neriješen status Centra za stručno obrazovanje, neopravdano veliki broj pomoćnika direktora javnih ustanova, nepostojanje propisanih pravila za takmičenje učenika, ustavno određenje da je osnovno školovanje besplatno, nedovoljni broj strukturnog udruženja nastavnika, radno angažovanje određenog broja nastavnika čije je zdravlje narušeno koje umanjuje negovu radnu sposobnost, slaba zainteresovanost učenika za deficirane zanimanja i finansiranje javnih ustanova po principu "ispostavljenih faktura".

Ukoliko se predložene izmjene Zakona ne donesu proizvešće posljedice po kvalitet obrazovno-vaspitanog sistema, neracionalna i necjelishodna raspodjela sredstava javnim ustanovama, nezainteresovanost nastavnika za stručno usavršavanje i ostvarivanje prava garantovanih Ustavom Crne Gore.

Donošenjem ovih Zakona nema subjekata koji će biti oštećeni ni na koji način ni u kojoj mjeri.

Status quo je najnerashodniji jer se na taj način neće unaprijediti obrazovno-vaspitan sistem.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženom izmjenom omogućiće se postizanje međunarodno uporedivog nivoa zdravlja, vještina i kompetencija učenika koje će doprinjeti ostvarivanju strateških ciljeva razvoja Crne Gore.

Ciljevi i rješenja koja su predložena usaglašena su sa strateškim dokumentima Vlade i to: Strategija reforme obrazovanja, Decentralizacija finansiranja obrazovanja, Metodologija cijene koštanja obrazovanja po modelu "per capita", Akcioni plan za unaprijeđivanje poslovnog ambijenta, Akcioni plan "Giljotine izvoda propisa" i drugih strateških dokumenata.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Najprihvatljivija opcija je donošenje ovog Zakona i podzakonskih propisa za implemetaciju Zakona i dalja razrada predloženih rješenja u saradnji sa drugim nadležnim državnim organima. To znači da se formiraju međuresorne grupe za razradu modela licenciranja nastavnika i finansiranja javnih ustanova.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Najveći efekti uticaja ovog Zakona je na građane, odnosno za oko 72.500 roditelja i staratelja učenika osnovnih škola koji ubuduće ne bi plaćali udžbenike za učenike osnovne škole. Predloženi Zakon ne sadrži odredbe koje imaju karakter biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

Za sprovođenje ovog zakona potrebna su posebna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore za obezbjeđivanje besplatnih udžbenika za učenike osnovne škole.

Prema proračunu Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva, po ekonomskoj cijeni koštanja udžbenika, potrebna sredstva za besplatne udžbenike za sve učenike osnovnih škola u Crnoj Gori iznose 5.196.733,00 eura za devet razreda.

Potrebna sredstva za besplatne udžbenike za prvi ciklus osnovne škole (od prvog do trećeg razreda) iznose 1.160.346,50 eura, za drugi ciklus (od četvrtog do šestog razreda) 1.770.649,50 eura, i za treći ciklus (od sedmog do devetog razreda) 2.265.737,00 eura. Dakle, za prvu budžetsku godinu neophodno bi bilo obezbijediti 5.196.733,00 eura za besplatne udžbenike za cjelokupnu populaciju učenika od prvog do devetog razreda. Za naredne tri do pet godina nijesu potrebna posebna sredstva iz Budžeta jer je to period za koji više generacija može koristiti iste udžbenike. Jedini problem koji se može javiti pri

„nasljeđivanju“ udžbenika su udžbenici za prvi ciklus osnovne škole, a koji su radnog tipa kao što su matematika, likovno, crnogorski jezik. Međutim, i ovaj problem se može prevazići, a da se zadrži udžbenik radnog tipa, tako što što bi se štampali novi udžbenici koji bi imali odvojen radni dio od udžbenika i koji bi svaka generacija učenika dobijala od školske biblioteke. Za obezbjeđenje radnog dijela udžbenika potrebna su manja finansijska sredstva koja bi obezbjeđivalo Ministarstvo uštedom koja se ostvaruje donošenjem ovog zakona. Naime, ukidanjem međugradskog prevoza učenika i studenata ostvarila bi se ušteda na godišnjem nivou oko 400.000 eura, i to: 330.000 eura za učenike i 76.000 eura za studente. Implementacija Zakona ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. Donošenjem podzakonskih akata nema novih izdataka na Budžet.

Finansijska sredstva koja su potrebna za implementaciju ovog zakona odnose se i na tekuću fiskalnu godinu i za narednih 3-5 godina nijesu potrebna dodatna sredstva iz budžeta.

Do sada Zakon nije dostavljan Ministarstvu finansija na mišljenje.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljne konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Za izradu Zakona nijesu angažovani konsultanti.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Potencijalna prepreka za implementaciju Zakona mogu biti nedostatak finansijskih sredstava za realizaciju propisanih obaveza. Određeni su rokovi za implementaciju pojedinih odredbi Zakona. Nadzor vršenja ovog zakona vršiće Ministarstvo prosvjete.

Datum i mjesto

27. maj 2013.

Starješina

[Handwritten signature]